

Slöjan och myten om förtrycket

Om västerländska föreställningar om muslimska kvinnor och deras val

Inledning

I den västerländska debatten återkommer en och samma bild med förvånansvärd envishet: den muslimska kvinnan som ett passivt offer för en förtryckande man som tvingar henne att bära slöja. Bilden är lika enkel som den är missvisande. Den ignorerar statistik, forskning och – framför allt – muslimska kvinnors egna röster.

Verkligheten är långt mer komplex och mångfacetterad. Majoriteten av världens muslimska kvinnor bär inte slöja. Och bland dem som gör det är orsakerna djupt personliga – kopplade till tro, identitet, kultur och fri vilja – inte till mäns kontroll.

Statistiken talar sitt tydliga språk

Globalt sett bär cirka 35 procent av världens muslimska kvinnor slöja, enligt sammanställd statistik från WorldMetrics. Det innebär att en klar majoritet – ungefär 65 procent – inte bär slöja. Enligt Pew Research Center väljer 69 procent av muslimska kvinnor världen över att inte täcka sitt huvud.

Siffrorna varierar kraftigt mellan länder och regioner. I USA bär 43 procent av muslimska kvinnor slöja regelbundet (Pew Research Center). I Frankrike är siffran 37 procent bland muslimska invandrarkvinnor från Nordafrika (Statista, 2020). I Indien däremot är siffran så hög som 89 procent, ett mönster som hänger samman med lokal kultur och religiös praxis snarare än manligt tvång.

Variationen i sig är ett kraftfullt argument mot generaliseringar. Om muslimska män verkligen tvingade sina kvinnor att bära slöja – hur förklarar man då att majoriteten inte gör det?

En tankvärd spegling: den omvända frågan

Det finns en logisk inkonsekvens i den dominerande västerländska narrativen som sällan uppmärksammas: om vi antar att muslimska män tvingar sina kvinnor att bära slöja – vad är då förklaringen till att de flesta muslimska kvinnor inte gör det?

Om logiken håller att mannen bestämmer, borde vi lika gärna kunna hävda att de muslimska kvinnor som inte bär slöja tvingas av sina män att avstå från den. Det låter absurt – och det är precis poängen. Att projicera ett antagande om tvång på valet att bära slöja, men inte på valet att låta bli, avslöjar en underliggande partiskhet i hur frågan ställs.

Väst tenderar att tolka slöjan som ett bevis på förtryck, men tolkar frånvaron av slöja som ett bevis på frihet – utan att ens undersöka om den sistnämnda situationen också kan ha inslag av press, förväntningar eller tvång.

Muslimska kvinnors egna röster

En av de mest anmärkningsvärda aspekterna av den västerländska debatten är hur sällan muslimska kvinnor själva får definiera sin situation. Istället för att lyssna på dem hänger man upp diskussionen på antaganden och generaliseringar.

”Det är ett personligt val för mig. Det är inte ditt val. Jag skadar dig inte för att du bär det, och jag är inte en konstig person bara för att jag bär det.”

– Albatoul Bossalhah, tandläkarstudent (Temple News, 2018)

Forskning visar att muslimska kvinnor som bär slöja i väst ofta möter en

dubbel marginalisering: de stigmatiseras av det omgivande samhället som hotar eller annorlunda, och deras egna röster om varför de bär slöjan ignoreras eller misstros (The Conversation, 2025).

"Att bära slöja kan vara ett djupt personligt val och ett personligt uttryck för tro."

- The Conversation, akademisk forskningsartikel (januari 2025)

Islamisk teologi: inte ens religionen är entydig

Det är värt att notera att ens den islamiska teologin kring slöjan inte är enhetlig. Islamprofessorn Khaled Abou El Fadl, en av de mest respekterade islamiska rättsvetarna i väst, framhåller att alla islamiska moderater är överens om att valet att bära slöja måste vara kvinnans eget autonoma beslut, grundat i koranens lärdom att det inte ska finnas något tvång i religionen.

Flera muslimska majoritetsländer har dessutom aktivt förbjudit burqa och niqab i offentliga miljöer – däribland Kosovo, Azerbajdzjan, Tunisien och Turkiet – vilket ytterligare underminerar bilden av islam som ett monolitiskt system som kräver täckning.

Mediernas ansvar och den selektiva blicken

Akademisk forskning publicerad i tidskriften Tandfonline (2025) visar att mediernas negativa stereotyper om slöjan har väckt betydande vetenskaplig uppmärksamhet kring hur dessa fördomar påverkar muslimska kvinnors rättigheter och möjligheter.

Problemet är inte att medier rapporterar om de fall där kvinnor faktiskt tvingas bära slöja – det är viktigt att belysa verkligt förtryck. Problemet uppstår när undantaget framställs som regel, och när 1,5 miljarders inre liv, val och erfarenheter reduceras till en enda narrativ om manligt förtryck.

"Att anta att detta gäller alla som väljer att täcka sig föder stereotyper och skapar ett klimat av rasism och islamofobi som muslimska kvinnor i Storbritannien och världen över får bära på sina axlar."

- The Conversation, forskning om islamofobi och slöjan (2025)

Den amerikanska forskaren Tiffenia Archie, biträdande vicerektor vid

Temple University, konstaterar dessutom att trycket kan verka i båda riktningarna: "I USA kan samhälleliga åsikter emot slöja pressa kvinnor att undvika att bära hijab, vilket resulterar i att vissa muslimska kvinnor känner sig tvingade att överge sina kulturella eller religiösa övertygelser."

Slutsats: Respekt kräver lyssning

Att bekämpa verkligt förtryck av kvinnor – oavsett var i världen det sker och oavsett om det sker i islams namn eller något annat – är viktigt och nödvändigt. Men det kräver precision, inte generaliseringar.

Majoriteten av världens muslimska kvinnor bär inte slöja. Av dem som gör det väljer de flesta att göra det av tro, identitet och stolthet – inte under tvång. Att konsekvent framställa slöjan som symbol för förtryck är inte ett försvar för muslimska kvinnors frihet. Det är ett förnekande av den.

En mer ärlig och respektfull hållning börjar med att lyssna – på de miljontals muslimska kvinnor som dagligen navigerar sin tro, sin identitet och sin frihet, i en värld som alltför sällan låter dem tala för sig själva.

Källor och referenser

1. WorldMetrics (2026). Islam Statistics: Market Data Report 2026. worldmetrics.org
2. Pew Research Center (refererad i: World Hijab Day, 2024). Majoritet muslimska kvinnor väljer att inte bära hijab. worldhijabday.com
3. Pew Research Center (refererad i: NPR, 2011). 43 procent av muslimska kvinnor i USA bär slöja regelbundet. npr.org
4. Statista (2020). Muslim women wearing the hijab France 2020. statista.com
5. The Conversation (januari 2025). The hijab is not a symbol of gender oppression. theconversation.com
6. Temple News (november 2018). Finding strength in 'personal choice' to wear hijab. temple-news.com
7. Wikipedia / Khaled Abou El Fadl (citerad i Hijab-artikel). Om islamisk moderat syn på valfrihet kring slöjan. en.wikipedia.org/wiki/Hijab
8. Tandfonline (2025). Hijab research trends: a bibliometric analysis over 20 years. tandfonline.com
9. Wikipedia (2025). Islamic veiling practices by country. en.wikipedia.org
10. youemma.com (2024/2026). Hijab Statistics & Facts: A

Comprehensive Guide.